

Deze notitie is bedoeld om uw Raad een actueel en voorlopig inzicht te geven in de financiële gevolgen die de Coronacrisis voor de gemeente Amersfoort met zich meebrengt. Het eind van de crisis is, ondanks een eerste voorzichtige inzet op landelijke versoepeling van de maatregelen nog niet in zicht en op veel terreinen en in de economie zullen de gevolgen in grote mate onzeker zijn en zullen ook na de crisis nog na-ijlen. Op veel aspecten van de gemeentelijke financiën zullen de gevolgen pas in de loop der tijd goed inzichtelijk worden. Deze notitie is daarom bedoeld om de eerste financiële effecten te beschrijven. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de specifieke regelingen agv de Coronacrisis en overige financiële gevolgen voor de uitgavenkant (lasten) en de inkomstenkant (baten) van de gemeente. Op een later moment, wanneer er aanvullende financiële informatie beschikbaar is gekomen, zal de raad aanvullend geïnformeerd worden. De financiële effecten van de Coronacrisis komen boven op de bestaande gemeentelijke financiële problematiek zoals het sociaal domein. De gevolgen van de Coronacrisis worden zoveel mogelijk meegenomen bij de begrotingsdiscussie, zoals in de RIB van afgelopen week is aangegeven.

Als bijlage is een verwijzing opgenomen naar de, voor Amersfoortse inwoners, bedrijven en instellingen, meest belangrijke regelingen op Rijksniveau.

Specifieke regelingen in het kader van Coronacrisis gemeente Amersfoort:

- **Uitstel huurbetaling gemeentelijk vastgoed:**
Gemeente Amersfoort biedt huurders van gemeentelijk vastgoed de mogelijkheid om gedurende 3 maanden uitstel van huurbetaling te krijgen (april, mei, juni). Deze maatregel geeft ondernemers op korte termijn ruimte in hun liquiditeit waardoor hun kaspositie meer op peil blijft. In eerste aanleg kost deze maatregel de gemeente bijna geen geld (uitgestelde betaling levert een zeer beperkt renteverlies op). Op 22 april 2020 zijn er ca 25 huurders die hier gebruik van maken. Het betreft een groot deel van de gemeentelijke vastgoedportefeuille, aangezien één van de huurders die uitstel heeft ontvangen onze Verbonden Partij SRO betreft. Zij huurt veel sport- en andere maatschappelijk vastgoed van de gemeente, die nu gesloten zijn. Het totale bedrag van uitstel, over een periode van 3 maanden loopt op tot meer dan € 2.000.000.
Het risico van uitstel is dat er betalingsachterstanden en invorderingsproblemen kunnen ontstaan. Zie [deze link](#) voor meer informatie.
- **Uitstel betaling lokale belastingen:**
Gemeente Amersfoort biedt ondernemers de mogelijkheid om op verzoek de gemeentelijke belastingen gespreid te betalen tot en met het eind van dit jaar, dit geeft ondernemers ruimte in hun liquiditeit. Specifieke aanslagen voor reclamebelasting (ca € 300.000) en precario van terras en uitstalling (ca € 50.000) worden pas in september verzonden. Zie [deze link](#) voor meer informatie. Er zijn in totaal 110 ondernemers die om uitstel gevraagd hebben. Het gaat om een bedrag van in totaal ca € 500.000 aan uitstel. De verzoeken komen met name uit de sectoren van dienstverlening (39), horeca (29) en detailhandel (17).
Het risico van uitstel is dat er betalingsachterstanden en invorderingsproblemen kunnen ontstaan.
- **Versneld uitbetalen gemeentelijke subsidies en ontvangen facturen.**
Culturele instellingen kunnen op verzoek reeds toegekende gemeentelijke subsidies versneld laten uitbetalen. Op deze wijze komen ze ruimer in liquide middelen te zitten nu alle inkomsten zijn weggefallen. Het betreft versnelde betaling van de maanden april, mei en juni. Zie [deze link](#) voor meer informatie. Waar mogelijk gaat de gemeente coulant om met de aan de subsidie gestelde voorwaarden, hiertoe wordt een kader ontwikkeld.

Daarnaast zorgt de gemeente ervoor dat ontvangen facturen, na goedkeuring, binnen 15 dagen na binnenkomst betaald worden ipv de gebruikelijke 30 dagen. Elke week vinden 3 bulkbetalingen plaats. Op deze wijze krijgen ondernemers zo snel mogelijk liquide middelen. Er is op dit moment voor ca € 350.000 aan reeds toegekende subsidies versneld uitbetaald.

- **Afspraken sociaal domein:**

- **Jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning**

De afspraken zijn gebaseerd op de afspraken tussen Rijk en VNG (zie [deze link](#)) en gelden vooralsnog tot 1 juni.

Meerkosten als gevolg van de naleving van de RIVM-richtlijnen worden op verzoek van aanbieders vergoed. Wij bieden naar redelijkheid ruimte en souplesse in de verantwoording. Professionals zullen de komende tijd door de coronacrisis op een andere manier zorg verlenen of op een andere plek werkzaam zijn omdat dat nodig is.

In geval van omzetzaling door vraaguitval of verminderde inzetbaarheid van personeel (door verhoogd ziekteverzuim) zal de omvang van zorg en ondersteuning tijdelijk en feitelijk afwijken van de normale situatie. De financiering van de kosten van onze contractpartners door gemeenten vindt in deze gevallen onverminderd plaats zoals deze contractueel overeengekomen is. Het doel is acute liquiditeitsproblemen voorkomen en de gevolgen van de coronacrisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders zoveel als mogelijk te neutraliseren. Van zorgaanbieders wordt verwacht dat zij zich inspinnen om de professionele inzet zo goed als mogelijk te benutten en daarmee de eventuele omzetzaling te beperken. De afspraken voor zorgaanbieders terug te vinden op deze [website](#).

Uitstel van zorg en de alternatieve dienstverlening zal effecten hebben na afloop van de coronacrisis. Voor de zomer maken Rijk en gemeenten afspraken over de compensatiemogelijkheden van de extra lasten die optreden na afloop van de crisis.

Naast het vergoeden van ondersteuning en zorg worden ook extra kosten gemaakt. Denk aan kosten voor extra plekken maatschappelijke opvang en beschermingsmiddelen. We brengen deze kosten in beeld en gaan er vooralsnog vanuit dat we deze “in rekening kunnen brengen” bij het Rijk.

- **Leerlingenvervoer sociaal domein:**

De regio Amersfoort sluit voor het leerlingenvervoer aan bij de landelijke aanpak. Tot en met 15 maart 2020 wordt op de reguliere wijze gefactureerd. In de maanden, die volgen na 15 maart 2020, vindt bevoorschotting plaats. De bevoorschotting zal plaatsvinden op basis van 80% van de ritten uitgevoerd in februari 2020.

De organisaties leggen achteraf verantwoording af over gemaakte kosten en inkomsten vanuit het Rijk. Het uitgangspunt is continuïteit in de dienstverlening. Na afloop van de coronacrisis zal inzicht gevraagd worden aan de vervoersbedrijven in hun financiële situatie en het effect van de RIVM en andere landelijke maatregelen hierop. Deze informatie zal leidend zijn bij de beoordeling wat we zullen vergoeden. Deze afspraken gelden vooralsnog tot 1 juni 2020.

- **Kinderopvang sociaal domein:**

De kinderopvang is als gevolg van de coronamaatregelen gesloten, behalve voor de noodopvang van kinderen tussen 0 en 4 jaar, de noodopvang van de BSO en de 24-uurs opvang. Voor ouders met een cruciaal beroep zijn hier, conform de richtlijnen van het Rijk, geen extra kosten aan verbonden. Als de noodopvang niet met gesloten beurzen kan plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld in de 24-uurs opvang, dan komt de factuur naar de gemeente.

Ook worden er kinderen met een potentieel onveilige thuissituatie, na consultatie van een wijkteam, waar nodig, in de noodopvang opgevangen. Als hier extra kosten aan verbonden zijn, komen deze ook voor rekening van de gemeente. Het gaat bij de noodopvang met extra kosten op dit moment om minder dan 50 kinderen. De bandbreedte van de kosten die hiermee samenhangen schatten we op dit moment in op € 50.000 - €100.000. Zolang de noodopvang doorgaat zullen er casussen blijven komen.

Verder heeft het Rijk aangegeven de eigen bijdrages van ouders gedurende de sluitingsperiode van de kinderopvang te compenseren, niet alleen voor de ouders met recht op kinderopvangtoeslag, maar ook voor ouders die gebruik maken van door de gemeente gesubsidieerde kinderopvang (voorschoolse educatie, sociaal-medische indicatie). Die laatste compensatie loopt via de gemeente, die daarvoor een bedrag gaat ontvangen van het Rijk.

- **Zelfstandigen regeling Tozo:**

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

In de basis is dit een Rijksvoorziening. De regeling biedt financiële steun aan zelfstandigen die het echt nodig hebben (inkomen gedaald tot onder bijstandsniveau). De bekostiging vindt plaats via het Rijk. De uitvoering wordt gedaan door gemeenten. Gemeenten worden door het Rijk volledig gecompenseerd voor uitkeringslasten en uitvoeringskosten. De uitvoeringskosten worden vergoed op basis van een nog niet nader bekend gemaakt bedrag per genomen aanvraagbesluit. De regeling loopt in beginsel 3 maanden. Zie [deze link](#) voor meer informatie

Gebruik: tot 22 april zijn er met oog op de acute financiële situatie van zelfstandigen reeds ca 3.400 voorschotten verstrekt aan zelfstandigen die een uitkering voor levensonderhoud hebben aangevraagd. Het voorschot bedraagt eenmalig € 1.500. inmiddels is gestart met het verstrekken van de beschikkingen richting deze aanvragers. Deze beschikking betreft, conform de regelgeving, een beschikking voor de periode van 3 maanden (maart/ april/ mei). De uitbetaling van deze beschikking wordt op maandbasis gedaan. Het reeds ontvangen voorschot wordt direct verrekend in deze betaling. Dit voorkomt onnodige terugvorderingen.

Afgaand op een aantal van 3.400 uitkeringen voor 3 maanden is de inschatting dat de totale uitkeringslasten, die zoals gezegd door het Rijk vergoed worden, grofweg € 10 a € 15 miljoen bedragen. Vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) hebben wij reeds een voorschot ontvangen van € 12,3 miljoen.

Naast een uitkering voor levensonderhoud kunnen zelfstandigen een beroep doen op de bedrijfskredietfaciliteit van deze regeling. Er zijn momenteel 350 aanvragen gedaan voor een bedrijfskredietfaciliteit. Deze lening kent een maximum van € 10.157 en heeft een maximale looptijd van 3 jaar, dient terugbetaald te worden en kent een rentepercentage van 2%.

De aanvragen worden momenteel nader beoordeeld. Ook de bedragen die gemoeid zijn met de kredietfaciliteit en uitvoeringskosten per besluit worden door het Rijk vergoed.

- **Regionale Ontwikkelmaatschappij Regio Utrecht (ROM)/ Utrecht Region Economische Corona Alliantie (URECA):**

Vanuit het ministerie van EZK wordt € 100 miljoen beschikbaar gesteld aan de verschillende ROMs om innovatieve MKB-bedrijven te helpen om door deze coronacrisis te komen. Voor de regio Utrecht gaat het om ongeveer 10 miljoen euro. Zie [deze link](#) voor meer informatie. De regeling wordt momenteel nader vormgegeven.

Vanuit de Economic Board Utrecht (EBU) is het initiatief genomen om regionale ondernemers belangeloos ondersteuning te bieden met advieskracht, consultancy en projectmanagementcapaciteit. Zie [deze link](#) voor meer informatie.

Financiële gevolgen uitgavenkant:

- **Werken op afstand:**

Als gevolg van de Coronacrisis moet het overgrote deel van het ambtelijk apparaat de werkzaamheden vanuit huis verrichten. Dit brengt voor de gemeente kosten met zich mee. Zo zijn er voor ca € 100.000 aan extra ICT kosten gemaakt. Het betreft hier voornamelijk extra aanschaf voor hardware vanwege het thuiswerken (waaronder beeldschermen, notebooks, docking stations en extra ondersteuning helpdeks). Daarnaast is in de maand april eenmalig een, voor de werknemer, onbelaste vergoeding van € 150 euro per medewerker uitgekeerd om thuis aanpassingen aan de werkplek te kunnen verrichten (bijvoorbeeld een bureaustoel of anderszins). Dit kost de gemeente eenmalig ca € 150.000. Indien dit bedrag boven de vrije ruimte van de werkkostenregeling komt dient de gemeente hier belasting over af te dragen. De totale lasten die samenhangen met het werk op afstand bedragen op dit moment qua bandbreedte tussen de € 250.000 en € 400.000. Deze lasten zullen worden gedekt uit de bedrijfsvoeringsreserve.

- **Cultuur:**

De impact van het coronavirus op het cultureel klimaat in Amersfoort is zeer groot. op 18 maart hebben de culturele instellingen hun deuren moeten sluiten en activiteiten zijn grotendeels stilgevallen. Evenementen, concerten, voorstellingen worden waar mogelijk uitgesteld, en - als het niet anders kan – afgeblazen.

Het spreekt voor zich dat hierdoor de inkomsten van culturele partners grotendeels zijn weggevallen. Inmiddels komen noodmaatregelen op gang. Zowel landelijk als lokaal kunnen culturele partners, ondernemers en werknemers in de culturele sector aanspraak maken op [verschillende regelingen](#). Woensdag 15 april maakte minister Ingrid van Engelshoven (OCW) bekend dat er een extra bedrag van € [300 mln](#) beschikbaar is om de eerste nood in het culturele veld te lenigen. Deze regeling is nog onvoldoende vormgegeven om al precies aan te kunnen geven of en welke Amersfoortse instellingen hier specifiek een beroep op kunnen doen en tegen welke voorwaarden. Wel is duidelijk dat dit om overbruggingsmaatregelen gaat, waar Amersfoort maar zeer beperkt gebruik van zal kunnen maken, en waarbij Amersfoort matchingsgeld beschikbaar zal moeten stellen (cofinanciering).

Inmiddels is op 21 april j.l. ook duidelijk geworden dat evenementen tot 1 september 2020 niet zijn toegestaan. Daarmee vervalt het hele evenementenseizoen, ook voor Amersfoort. We moeten nog in kaart brengen wat dit praktisch en financieel voor onze festival organisatoren en voor ons als gemeente betekent.

Op de korte termijn geeft het merendeel van de instellingen aan over voldoende liquide middelen te beschikken. Op de middellang termijn (na de zomer), wordt de situatie voor veel instellingen kritiek.

De financiële gevolgen voor de gemeente Amersfoort zijn op dit moment nog niet concreet af te bakenen. Een eerste inventarisatie laat een schade (per saldo resultaat) van ca € 1,5 tot 2 miljoen tot en met juni bij onze instellingen zien.

Theater Flint

Van belang is dat de gemeente 100% aandeelhouder is van theater Flint. Theater Flint maakt gebruik van de landelijke NOW-regeling. Desondanks schat het theater in dat de verliezen dit

seizoen (t/m augustus) als gevolg van de Coronacrisis kunnen oplopen tot € 450.000. Hierover blijft de gemeente in nauw contact met Flint.

Poppodium FLUOR

Gemeente Amersfoort staat bij poppodium FLUOR garant voor zowel de jaarlijkse huurbetaling van € 126.000 als de aflossing van een lening van maximaal € 500.000. Beide garanties lopen door tot in 2030. Zie voor meer informatie [deze link](#).

Het valt op dat onze culturele partners, ondanks de voor hen ingrijpende omstandigheden, constructief in contact zijn - met elkaar en met ons zijn. Zij hebben op korte termijn veel informatie aangeleverd. Ook het overleg met cultuurcollega's binnen de stedelijke regio verloopt soepel en constructief. We plukken nu de vruchten van het samenwerkingsconstruct waarin we de afgelopen jaren hebben geïnvesteerd.

- **Reguliere bijstand/ armoede- minimabeleid:**

De landelijke werkloosheid lijkt sterk op te lopen vanaf medio maart. Dit kan c.q. zal gevolgen hebben voor de instroom in de reguliere bijstand. Ter indicatie: een gemiddelde bijstandsuitkering kost Amersfoort ca € 13.500 op jaarbasis. In principe zijn realisatiecijfers bijstand in het lopende jaar voor rekening en risico van gemeente. In het jaar daarop volgend worden de realisaties op landelijk niveau verwerkt in het macrobudget vanuit het Rijk, waardoor de kosten geheel of grotendeels gecompenseerd worden (afhankelijk van precieze verdeling via het verdeelmodel bijstand). Vanuit de VNG wordt momenteel gesproken met het Rijk om de stijging van bijstand, vanwege de omstandigheden, ook in het lopende jaar gecompenseerd te krijgen. Het is nog niet duidelijk of dit zal gebeuren. Op dit moment zien we in Amersfoort in de maand maart een zeer beperkte stijging van bijstandsgerechtigden (waar de maanden daarvoor geen sprake was van een stijging). De cijfers over april zijn nog niet beschikbaar. Het is normaal dat bijstandscijfers vertraagd, met meerdere maanden, reageren op een toename van de werkloosheid. Dit hangt onder meer samen met de WW als voorliggende voorziening.

Er is op dit moment nog geen zicht op de effecten van de crisis op het armoede- en minimabeleid. Wij verwachten dat de effecten in de loop van het jaar zichtbaar worden.

- **RWA/ Amfors:**

Hoewel het nog te vroeg is om een goede voorspelling te maken t.a.v. de daadwerkelijke duur en de impact van de Coronacrisis heeft RWA/Amfors wel een eerste voorzichtige prognose opgesteld. Deze is gebaseerd op het effect van de laatste twee weken van maart en hun ervaring in de eerste twee weken van april. Hierbij zijn ze uitgegaan van een intelligente lockdown-periode van maximaal drie maanden, met duidelijk economisch herstel in de tweede helft van 2020. Deze prognose laat een nadelig effect op het operationeel resultaat zien dat tussen een bandbreedte van € 300.000,- tot € 500.000,- ligt, afhankelijk van de nadere invulling en uitwerking van de anderhalve-meter economie. Wanneer de lockdown-periode langer zal duren dan wel er sprake zal zijn van slechts een beperkt economisch herstel kan dit bedrag verder oplopen.

RWA kijkt zeer kritisch naar de kosten en zal, daar waar mogelijk, kostenbesparingen doorvoeren om het effect van omzetverlies op het operationeel resultaat zo gering mogelijk te laten zijn. Een negatief operationeel resultaat vertaalt zich een-op-een in een hogere gemeentelijke bijdrage. Gemeente Amersfoort heeft een aandeel van circa 72% in RWA/ Amfors. Het voorspelde negatief resultaat kan dus een gevolg voor gemeente Amersfoort hebben van een bandbreedte van € 200.000 tot € 400.000.

- **Economie, markt en haven:**

Als gevolg van de Coronacrisis vallen de inkomsten uit de markt- en haven weg. Tegelijkertijd maken wij extra kosten om de markt goed en ordentelijk volgens de landelijke richtlijnen te laten verlopen.

- Themamarkten (gaan niet door): gemiste inkomsten ca. € 1.800 per maand;
- Snuffelmarkten (gaan niet door): gemiste inkomsten ca. € 2.000 per maand;
- Marktgeld aangepast: gemiste inkomsten ca. € 6 .000 per maand;
- Extra kosten markt (hekken, stewards, bebording): ca. € 1.750 per maand;
- Havengeld (aangepast en geen passanten): gemiste inkomsten ca. € 4.000 per maand, in het hoogzomer seizoen ca € 6.000 per maand.

De kosten worden op dit moment ingeschat in een bandbreedte van € 50.000 - € 100.000. Wij zijn nauw in overleg met onze externe partners de VVV en CityMarketing Amersfoort over de prestatieafspraken. Zo heeft CityMarketing Amersfoort de focus op dit moment verschoven naar de regio en bijvoorbeeld het onder de aandacht brengen van initiatieven in Amersfoort. Op dit moment leidt dit nog niet tot aanpassing van de financiële afspraken. Wel heeft bijvoorbeeld de VVV een voorschot gehad van de subsidie in de eerste helft van het jaar.

Sinds de vorige (financiële) crisis zien we nu wel dat de maatregelen die toen zijn genomen (b.v. inzetten op accountmanagement) maakt dat de lijnen met ondernemers kort zijn. We besteden nu bestuurlijk en ambtelijk veel aandacht aan deze contacten en het verbinden van initiatieven en inzichtelijk maken van regelingen.

- **Sport:**

De financiële gevolgen voor sport hebben vooral te maken met de sluiting van sportaccommodaties (zwembaden, binnensport, buitensport). Daardoor loopt SRO inkomsten mis voor huur, gebruikersvergoedingen en bijvoorbeeld bezoekers aan zwembaden. SRO heeft vooralsnog de huur voor het gebruik van de sportaccommodaties opgeschort. Het gaat om een bedrag van ca € 650.000 voor de maanden april, mei en juni, dit bedrag maakt onderdeel uit van de passage over uitstel huurbetaling gemeentelijk vastgoed. Er is nog geen zicht op de gederfde inkomsten uit entreegelden (zwembaden). Grote onzekerheid in de post omzetsderving is in hoeverre SRO huur kan berekenen aan gebruikers in deze situatie. Dit is onder meer afhankelijk van in hoeverre gebruikers een beroep kunnen doen op overheidsregelingen. SRO heeft een aanvraag gedaan bij de NOW en zal zoveel als mogelijk kosten besparen.

Sportverenigingen zijn vanaf 16 maart gesloten. Vanaf 29 april kunnen zij hun jeugdactiviteiten weer onder voorwaarden opstarten. Door deze sluiting hebben verenigingen het zwaar, ook financieel. Zij lopen inkomsten mis, terwijl kosten in veel gevallen wel doorlopen. Op dit moment kunnen verenigingen gebruik maken van de landelijke steunmaatregel TOGS, (tegemoetkoming van maximaal € 4.000). Daarnaast is er ook de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) om werknemers door te kunnen betalen. We raden verenigingen aan hiervan gebruik te maken.

SRO heeft in overleg met de gemeente besloten de huurbetalingen voor sportaccommodaties uit te stellen voor de periode dat deze niet gebruikt kunnen worden. Voor binnen- en buitensport geldt een iets andere werkwijze als gevolg van de systematiek voor ingebruikgeving. Voor de buitensportverenigingen betekent dit dat zij wel facturen ontvangen, maar deze voorlopig niet hoeven te voldoen. Na afloop van de tijdelijke maatregelen, treedt SRO met de buitensportverenigingen in overleg over de afhandeling van deze nota's. Voor de binnensportverenigingen geldt dat vanaf 16 maart 2020 de accommodaties gesloten zijn. Vanaf deze datum ontvangen zij geen facturen meer, totdat de

maatregelen niet meer van kracht zijn en zij weer gebruik kunnen maken van de accommodaties. Dit geeft de sportverenigingen voor dit moment wat lucht.

Na afloop van de tijdelijke maatregelen wordt met de sport3hoek verder gekeken naar de mogelijkheden, mede afhankelijk van de ondersteuningsmiddelen en compensatiemaatregelen die vanuit de landelijke overheid en bijvoorbeeld de sportorganisaties verder ontwikkeld worden. Zo wordt er op dit moment door de VSG in samenwerking met de VNG gewerkt aan het compensatievraagstuk en dan vooral de kosten met betrekking tot derving van huurinkomsten voor gemeenten en sportbedrijven. NOC*NSF en KNVB hebben inmiddels ook steunfondsen ingericht.

- **Crematorium Begraafplaatsen Amersfoort (CBA):**

Het CBA wordt hard geraakt door Coronacrisis. Een substantieel deel van een omzet zit op het gebruik van zalen en horeca. Horeca is momenteel volledig weggefallen en zaalhuur staat flink onder druk (veel kleinere gezelschappen toegestaan dan voorheen). Het omzetverlies wordt momenteel ingeschat op € 150.000 tot € 300.000 per maand. CBA doet zijn best zoveel mogelijk op de kosten te letten. Er is op dit moment nog geen goede inschatting te maken van het uiteindelijke netto financiële effect op het CBA. De huidige inschatting geeft een bandbreedte van € 100.000 tot € 500.000 op het netto financieel resultaat. Het uiteindelijke jaarresultaat van het CBA maakt onderdeel uit van de gemeentelijke jaarrekening 2020.

- **ROVA:**

De financiële effecten van Corona op de bedrijfsvoering van ROVA is tweeledig. Ten eerste stijgen de tonnages van het ingezamelde huishoudelijk afval. Dit geldt zowel voor de grondstofstromen als het grof en fijn huishoudelijk restafval. Deze stijging komt met name voort uit het feit dat niet meer buitenshuis voedsel wordt geconsumeerd en dat inwoners massaal hun huis opruimen.

Daarnaast verstoort het extra aanbod van afval en grondstoffen de verwerking van deze stromen. Enerzijds kunnen sorteerbedrijven het aanbod niet aan, anderzijds is er minder vraag naar het recyclaat. Over de financiële gevolgen van deze twee ontwikkelingen kan op dit moment nog geen uitspraak worden gedaan. Tot slot zijn er enkele kleinere kostenposten die gelieerd zijn aan het bovenstaande, denk hierbij aan de extra inzet van een kraakperswagen om de toename van bijplaatsingen aan te kunnen. Kostenstijgingen die vanuit de ROVA aan de gemeente worden doorbelast in 2020 lopen mee in de gemeentelijke jaarrekening (er volgt geen naheffingsaanslag van de afvalstoffenheffing). Kostenstijgingen die doorlopen in 2021 lopen mee in de hoogte van de afvalstoffenheffing die 100% kostendekkend is.

- **Onderhoud openbare ruimte:**

We zetten er op in zoveel mogelijk werk door te laten lopen, maar voor onze projecten in de openbare ruimte verwachten we al met al wel vertraging. In welke mate is nu nog lastig om aan te geven. Er wordt buiten wordt nog wel gewerkt, maar er is enige zorg over aanlevering/beschikbaarheid van materiaal, maar dit lijkt tot op heden geen knellend probleem. We proberen werkzaamheden vooruit te trekken die nu juist gemakkelijk kunnen worden uitgevoerd, omdat ze minder hinder veroorzaken: asfalteren wegen, reparaties straatwerk in de binnenstad. Maar ook projecten als de remmingwerken voor Koppelbrug trekken we juist naar voren.

Tegelijkertijd zullen projecten vertragen, vooral als ze nog in de voorbereiding zijn. Dit heeft vooral te maken met het niet kunnen participeren. Het is minder makkelijk om in projectgroepen bij elkaar te komen en af te stemmen.

Er zijn er signalen van bijvoorbeeld ondernemers dat men uitvoering van projecten vreest vanwege nog meer omzetzetting, bovenop de gevolgen van Corona. Dit speelt op de Hamseweg, hier zijn we met de ondernemers in gesprek om te bekijken hoe we rekening houdend met hen de herinrichting kunnen uitvoeren, en ook op de Hof.

Hiernaast beïnvloedt de huidige situatie ook het wijkonderhoud. In welke mate is nu nog lastig om aan te geven.

- **Mogelijke infrastructurele aanpassingen:**

Kosten die we nu als gemeente nog niet maken, maar die mogelijk nog wel op ons afkomen, zijn eventuele aanpassingen aan de infrastructuur om in te spelen op de anderhalve-meter-samenleving. Vragen die daarbij spelen zijn: gaan we bij verkeerslichten opstelvakken aangeven om op afstand van elkaar te kunnen wachten? Moeten we iets doen aan de afstelling van de verkeerslichten om fietsers langer de tijd te geven om over te steken en om te voorkomen dat er lange wachtrijen ontstaan? Gaan we ook op wegen waar vrij liggende fietspaden zijn, een deel van het fietsverkeer naar de hoofdrijbaan verplaatsen om er zo voor te zorgen dat er meer ruimte is voor de fietsers? En wordt er van de gemeente nog iets verwacht bij bushaltes en bij schoolomgevingen? En zijn dat dan fysieke maatregelen, strepen op het wegdek of is het vooral in de sfeer van communicatie en voorlichting? Zaken die we nu nog niet scherp hebben maar waar we al wel over nadenken. Hierover zijn we in gesprek met de verschillende samenwerkingsverbanden zoals het GNMI en de F10. Ook bij Goedopweg kijken we wat we hier mee kunnen doen. Er zijn op dit moment nog geen kosteninschattingen te maken.

Financiële gevolgen inkomstenkant:

- **Gemeentefondsuitkering:**

De miljarden aan extra uitgaven van het Kabinet om de Coronacrisis te bestrijden vallen niet onder de uitgavenkaders die relevant zijn voor het gemeentefonds. Dat betekent dat het gemeentefonds niet groeit door deze extra rijksuitgaven. Sterker nog: doordat andere rijksuitgaven achter blijven bij de ramingen, zou het gemeentefonds dalen. Daarom heeft het Rijk aan de VNG voorgesteld om het gemeentefonds te bevriezen. Het is echter nog onduidelijk op welke stand het gemeentefonds dan bevroren moet worden en of de bevroering incl. loon- en prijsstijgingen zal zijn of exclusief. Deze bevroering zou in principe voor 2 jaar moeten gelden. Het risico bestaat dat het Rijk uitgaven naar voren gaat halen, zodat die na die 2 jaar niet meetellen voor de trap op /af systematiek. Een ander risico is dat de Coronacrisis een financiële crisis veroorzaakt, waardoor er sprake is van een krimp van de economie. Dat betekent ook minder belastingopbrengsten voor het Rijk en dat leidt vaak weer tot lagere uitgaven op termijn. Dat betekent dat de kans op 'trap op' de komende jaren behoorlijk klein zou kunnen zijn. Bij de meicirculaire van het gemeentefonds (die eind mei, begin juni verschijnt) komt er naar verwachting meer duidelijkheid over de gevolgen voor de hoogte van gemeentefondsuitkering.

- **Gemeentelijke belastingen:**

Zoals te zien op pagina 1 biedt Amersfoort ondernemers de mogelijkheid om op verzoek de gemeentelijke belastingen gespreid te betalen tot en met het eind van dit jaar. Op dit moment maken 110 ondernemers hiervan gebruik voor een bedrag van in totaal ca € 500.000 aan uitstel. De verzoeken komen met name uit de sectoren van dienstverlening (39), horeca (29) en detailhandel (17).

Voor OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing zijn de effecten van de Coronacrisis nog niet zichtbaar. De aanslagen zijn zoals als gebruikelijk eind januari verzonden naar zowel inwoners

als bedrijven. Hoewel het Rijk er alles aan doet om het behoud van banen te stimuleren bestaat er de kans dat de werkloosheid toeneemt. Hiermee kan ook het aantal kwijtscheldingsverzoeken voor dit jaar en komende jaren toenemen.

De aanslagen reclamebelasting (ca € 300.000) en BIZ (Bedrijfsinvesteringszone) (ca € 50.000) worden vooralsnog later in het jaar opgelegd. De verwachting is dat de opbrengst van deze belastingen niet volledig gehaald gaat worden, zeker niet als de crisis doorzet. Vanwege de wekelijks verslechterende omstandigheden is het nog niet in te schatten om welke bedragen het hier gaat.

- **Dividenden Verbonden Partijen:**

De dividend opbrengsten van onze verbonden partijen zullen in 2020 en 2021 onder druk staan. Dit kan er toe leiden dat de in de gemeentelijke begroting opgenomen dividend opbrengsten van onze verbonden partijen (voor zover die dividend uitkeren) afnemen. Met name bij de verbonden partijen Parkeren Amersfoort BV, SRO en BNG verwachten wij een nadelig effect op dividend. De schade van dit jaar wordt momenteel inschat op € 1.000.000. Voor al onze verbonden partijen geldt dat wij via de aandeelhoudersrol in nauw contact staan met deze ondernemingen zodat we vroegtijdig op de hoogte zijn van actuele ontwikkelingen.

- **Parkeeropbrengsten:**

Straat parkeren:

De gemiddelde opbrengsten van straat parkeren bedragen maandelijks grofweg € 200.000. Op dit moment zijn er in de maand maart ca € 70.000 minder baten binnengekomen. De inschatting voor april is op dit moment dat er grofweg € 100.000 - €150.000 minder baten zullen binnenkomen. Ook voor de maand mei wordt een zelfde daling verwacht. Vooralsnog ligt de financiële schade van het straat parkeren dus op een bandbreedte ca € 300.000 tot € 400.000. Wanneer de crisis langer voortduurt zal dit verder oplopen.

Parkeergarages:

De opbrengsten van de garages vallen onder het bedrijf Parkeren Amersfoort BV. De gemeente is hiervan 100% aandeelhouder.

In maart is vanwege de crisis circa 50% van de omzet uit kort parkeren weggevallen. Op basis hiervan schat de BV dat het resultaat voor 2020 uitkomt tussen een bandbreedte van € 300.000 negatief en nul, afhankelijk van de snelheid waarmee de situatie zich herstelt. De BV is verder financieel gezond, en zou verliezen zelfstandig moeten kunnen opvangen.

Het resultaat zal zich wel doorvertalen in een lagere of ontbrekende dividend uitkering voor de gemeente. Het gaat hier om een bedrag voor de gemeente van maximaal € 450.000. zie ook kopje Dividenden.

Samenvattende tabellen financiële gevolgen gemeente Amersfoort:

Tabel 1: posten waar op dit moment al bandbreedtes genoemd kunnen worden met de kosten die optreden voor gemeente Amersfoort. Omdat het eind van de crisis en de na-ijl effecten nog niet te voorspellen valt zullen deze bedragen later nog veranderen. De huidige bandbreedtes betreffen de periode tot 1 juni. Bij de TOZO gaat de gemeente er van uit dat het Rijk, zoals is aangegeven door het Rijk, de kosten volledig compenseert.

Onderwerp	bandbreedte
Zelfstandigen regeling TOZO (vergoeding vanuit Rijk)	€ 0
Werken op afstand:	€ 250.000 - € 400.000
RWA/ Amfors:	€ 200.000 - € 400.000
Economie, markt en haven	€ 50.000 - € 100.000
Crematorium Begraafplaatsen Amersfoort (CBA)	€ 100.000 - €500.000
Dividenden Verbonden Partijen	€ 1.000.000
Parkeeropbrengsten	€ 300.000 - € 400.000
Totaal	€ 1.900.000 - € 2.800.000

Tabel 2: liquiditeitsmaatregelen. Het betreft hier op dit moment nog geen kosten, maar uitgestelde ontvangsten. Het risico van uitstel is dat er betalingsachterstanden en invorderingsproblemen kunnen ontstaan. Deze kunnen op hun beurt weer tot kosten leiden. Omdat het eind van de crisis en de na-ijl effecten nog niet te voorspellen valt zullen deze bedragen later nog veranderen. De huidige bedragen betreffen de actuele aanvragen t/m 22 april. Het huuruitstel geldt voor de maanden april, mei en juni.

Onderwerp	Verleende liquiditeitssteun
Uitstel huurbetaling gemeentelijk vastgoed	€ 2.000.000
Uitstel betaling lokale belastingen	€ 850.000
Versneld uitbetalen gemeentelijke subsidies en ontvangen facturen	€ 350.000
Totaal	€ 3.200.000

Tabel 3: posten waarvan op dit moment nog geen uitspraken te doen zijn in welke mate het tot meerkosten voor gemeente Amersfoort gaat leiden. Naar mate de tijd vordert zal hier steeds meer zicht op komen. Bij de meerkosten voor de zorg gaat de gemeente er van uit dat het Rijk de kosten volledig compenseert.

Onderwerp	bedrag
Afspraken sociaal domein	pm
Cultuur	pm
Reguliere bijstand/ armoede- minimabeleid	pm
Sport	pm
ROVA	pm
Onderhoud openbare ruimte	pm
Mogelijke infrastructurele aanpassingen	pm
Gemeentefondsuitkering	pm
Totaal	pm

Bijlage: beschikbare Rijksregelingen:

Een uitgebreid overzicht van de beschikbare Rijksregelingen is te vinden op:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-per-onderwerp/financiële-regelingen> .

De belangrijkste maatregelen voor Amersfoortse instellingen en bedrijven staan hieronder opgesomd. Omdat de regeling niet vanuit de gemeente afkomstig is, is het aantal ondernemers dat hiervan gebruik maakt in Amersfoort op dit moment niet bekend.

- **NOW:** Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid. De [NOW-regeling](#) is bedoeld voor werkgevers die als gevolg van het Corona-virus kampen met een substantieel omzetverlies (tenminste 20%). Zij kunnen bij het UWV een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming in de loonkosten (90%). Belangrijkste eisen hierbij zijn dat de werkgever de lonen doorbetaald en geen personeel ontslaat.
- **TOGS:** De Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren. De TOGS is voor ondernemers van specifieke sectoren die directe schade ondervinden van de diverse kabinetsmaatregelen om het virus in te dammen. Gedupeerde ondernemers ontvangen een eenmalige tegemoetkoming van € 4.000 om hun vaste lasten te kunnen betalen. De TOGS is aan te vragen via rvo.nl/tegemoetkomingcorona.
- **Belasting maatregelen:** Het Rijk heeft een brede mogelijkheid gecreëerd voor uitstel van diverse typen [belastingen](#). Zoals inkomstenbelasting, omzetbelasting, accijnzen, etc. Het uitstel geldt voor 3 maanden en kan op verzoek langer gelden.
- **Garantstellingen.** Er zijn een aantal garantstellingsregelingen gecreëerd, waaronder de [GO](#), die het makkelijker maken voor ondernemers om krediet te verkrijgen.